

Nr 190.

Av herr **Törnkvist** i Karlskrona, om *anslag till främjandet av ekonomiska sammanslutningar bland fiskare.*

I den utredning rörande fiskerinäringens främjande, som särskilt tillkallade sakkunniga avlämnade till jordbruksdepartementet den 31 mars 1922, erinrade de sakkunniga om, att en av de viktigaste åtgärder, som av statsmakterna borde vidtagas för att främja fiskerinäringen, var att främja och stödja organisationsväsendet bland fiskarebefolkningen. De sakkunniga redogjorde för vad som i hithörande avseende åtgjorts, bl. a. i våra grannländer Norge och Danmark, där nu omfattande fiskaresammanslutningar arbeta till stor nytta för fisket, dess utövare och konsumenterna. Bland våra fiskare har organisationstanken icke slagit rot i någon anmärkningsvärdare utsträckning, endast ett fåtal fiskerisammanslutningar finnas och ännu färre äro i praktisk verksamhet. Att affärsdrivande fiskeriföreningar komma till stånd, synes emellertid de sakkunniga vara av stor betydelse för såväl producenter som konsumenter. De sakkunniga borde ha tillagt, att sådana sammanslutningar äro ett livsvillkor för hela fiskerinäringens framtida bestånd. Det lär nämligen icke vara möjligt — erfarenheten under många år synes ha bekräftat detta — att få genomföra en sådan utvidgning av konsumtionsrörelsen för den färska fisken, som svarar mot avsättningsbehovet under tiden, då fisket ger en kvantitativ riklig avkastning, utan genom av fiskarna själva upprättade försäljningsorgan, som snabbt dirigera den fångade fisken dit, där köpare finnas. Den nuvarande privata uppköpningen av fisk försättes så gott som omedelbart ur funktion, när ett ovanligt rikligt fiske, om än blott tillfälligt, uppstår. I alldeles särskild grad gäller detta sillen. Ännu i dag vråkas massor av denna utomordentligt goda fisk åter i sjön, sedan de privata uppköparna tagit måhända tredjedelen, kanske blott fjärdedelen eller mindre av den ilandförda fångsten. Det är stora värden för såväl den enskilde näringsidkaren som för folkhushållet i det hela, som på så sätt förstöras. Självklart förslappas också därigenom i hög grad intresset hos näringsidkaren, när han sålunda får se natters och dagars arbetsmöda förfaras utan den ringaste nytta.

Det kan visserligen sägas, att det är fiskarebefolkningens egen sak att vidtaga de åtgärder för fiskets lyftning ur sin nuvarande misär, som kan an-

ses erforderliga. Och otvivelaktigt kommer särskilt fäkunnigheten att säga detta. Dock måste för den klarseende framstå såsom ett allmänintresse, att om fiskarebefolkningen själv inte mäktar vidtaga de behöfliga åtgärderna, får staten träda fram hjälpende, stimulerande en både önskvärd och behöflig ekonomisk självverksamhet bland fiskarebefolkningen. Visserligen ha vi här att göra med ett folkmateriel, som i övervägande grad är svårt att vinna för organisationssträvandena. Emellertid torde en systematisk upplysningsverksamhet likväl så småningom komma att uppvisa resultat av såväl praktisk som ideell art. Vi kunna för övrigt redan peka på en och annan liten fiskareförening, vari organisationstanken praktiskt länge verkat och en långvarig trohet mot gemensamhetsarbetet även av fiskare lagts i dagen. Det tarvas förvisso blott ett kraftigt handtag till hjälp av den, som starkare är, och fiskarebefolkningen skall själv ganska snart ha fått upp ögonen för betydelsen för deras yrkesutövning av kooperativ självverksamhet.

Hur denna upplysningsverksamhet bland fiskarebefolkningen lämpligen bör bedrivas, torde det böra ankomma på Kungl. Maj:t att slutligt bestämma. De sakkunniga anföra i fråga härom, att det synes dem lämpligast, att upplysningsverksamheten överlåtes »å hushållningssällskapen eller andra lämpliga organisationsformer. Lantbruksstyrelsen, åt vilken överinseendet av denna verksamhet synes böra överlåtas, torde genom anvisningar å litteratur och på annat sätt kunna stödja hushållningssällskapen i deras upplysningsverksamhet, varjämte statens och hushållningssällskapens fiskeritjänstemän även torde kunna medverka härutinnan.» Vilket statsorgan, som än för sig anförtrotts uppgiften att handha denna upplysningsverksamhet, torde man böra tillse, att det »enskilda initiativet» får sitt utrymme i denna propagandaverksamhet, så att instruktioner och formler inte strypa en uppspirande enskild verksamhetslust för sammanslutningssträvandena. Även här bör bevaras i minne, att det ändamålsenligaste är det bästa.

Jag tillåter mig att i övrigt i fråga om ytterligare motivering för mitt yrkande hänvisa till förenämnda sakkunnigbetänkande.

På grund av det anförda hemställes,

att riksdagen måtte för budgetåret 1926—1927 anvisa och ställa till Kungl. Maj:ts förfogande ett anslag på 30,000 kronor, att användas för bestridandet av de organisationskostnader, som äro förenade med bildande av ekonomiska sammanslutningar bland fiskare.

Stockholm den 22 januari 1926.

Algot Törnkvist.